

Dabas aizsardzības pārvalde

Baznīcas iela 7, Sigulda, LV-2150, tālr. 67509545, e-pasts pasts@daba.gov.lv

Siguldā

21.04.2020 Nr. 3.6/1884/2020-N
Uz 17.04.2020 Nr. 202004/INIC214

**Latvijas Pašvaldību
savienībai**
lps@lps.lv

zināšanai:
**Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrijai**
pasts@varam.gov.lv

Par migrējošo zosu atbaidīšanu ar šaušanas metodi

Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk - Pārvalde) ir saņēmusi Jūsu vēstuli, kurā sniedzat viedokli par pavasarī migrējošo zosu atbaidīšanu ar šaušanas metodi. Jūs savā vēstulē norādiat, ka Latvijas Pašvaldību savienībai nav pieejami pilnīgi dati par izsniegtajām atļaujām, tomēr, pēc Jūsu rīcībā esošās informācijas pārsvārā atļaujas izsniegtas Kurzemē, tādēļ neapmierināto lielākais vairums ir vidzemnieki. Lai nodrošinātu vienlīdzības principu, Jūs ierosināt izvērtēt atļauju zosu atbiedēšanai ar limitētu putnu ieguvu izsniegšanu nevis iesniegumu saņemšanas kārtībā, bet gan atļauju skaitu sadalot proporcionāli pa reģioniem; lai palielinātu iespējas atļaujas saņemt lielākam skaitam zemnieku saimniecību, izvērtēt iespēju vai nu palielināt kopējo iegūstamo putnu skaitu vai arī samazināt iegūstamo zosu skaitu vienai saimniecībai; izvērtēt iespēju īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, kur netiek izsniegtas atļaujas zosu atbiedēšanai ar limitētu putnu ieguvu, noteikt augstāku kompensācijas apmēru.

Pārvalde norāda, ka 2020.gada 14.februārī ir lūgusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju rast papildus līdzekļus, lai Pārvalde normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā varētu nodrošināt kompensāciju izmaksu par īpaši aizsargājamo nemedījamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem postījumiem. Attiecībā par ierosinājumu piemērot augstāku kompensāciju par zosu nodarītajiem postījumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Pārvalde atbalsta un aicina šo priekšlikumu izvērtēt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.

Attiecībā uz migrējošo zosu pavasara medībām Pārvalde norāda:

1. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (turpmāk - Putnu direktīva) nosaka, ka attiecībā uz migrējošām sugām dalībvalstis rūpējas par to, lai sugas, uz kurām attiecas medību noteikumi, netiktu medītas vairošanās laikā vai tad, kad tās atgriežas savās ligzdošanas vietās. Putnu direktīva pieļauj atkāpes, ja nevar rast citu pieņemamu risinājumu, sabiedrības veselības aizsardzības

un drošības interesēs, lidojumu drošības interesēs, lai nepieļautu nopietnu kaitējumu kultūraugiem, lauksaimniecības dzīvniekiem, mežiem, zvejniecībai un ūdeņiem, lai aizsargātu floru un faunu.

2. Latvijā Putnu direktīvas prasības tiek ieviestas ar Sugu un biotopu aizsardzības likumu. Vienlaikus Pārvaldei ieviešot Sugu un biotopu aizsardzības likuma un Putnu direktīvas prasības jāņem vērā tiesu prakse. Izvērtējot lauksaimnieku iesniegumus un pieņemot lēmumu par to, ka izņēmuma kārtā pieļaujama migrējošo zosu šaušana, Pārvalde vadījās arī pēc Eiropas Komisijas vadlīnijās noteiktajiem principiem, kas balstīti tai skaitā uz tiesu praksi (vadlīnijas pieejamas šeit - https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/hunting/docs/hunting_guide_lv.pdf)
3. Pārvalde norāda, ka Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14.pants nosaka, ka Pārvalde, izvērtējusi izņēmuma piemērošanas iespēju un pamatotību, lemj par:
  - 3.1 izņēmuma piemērošanu attiecīgajai sugai (2020.gadā izsniedzot atļaujas ir norādītas konkrētas zosu sugas, ko pieļaujams iegūt);
  - 3.2 līdzekļiem, metodēm, ierīcēm vai paņēmieniem, kas ir atļauti indivīdu sagūstīšanā vai nonāvēšanā (2020.gadā izsniegtajās atļaujās norādīts kādu munīciju atļauts lietot, kādi medību nosacījumi jāievēro);
  - 3.3 laika un vietas apstākļiem, kādos piemērojams izņēmums, kā arī citiem izņēmuma piemērošanas nosacījumiem (2020.gadā izsniegtajās atļaujās izvērtēts, kuros laukos lielāko postījumu dēļ pieļaujama migrējošo zosu ieguve, kurās teritorijās zosu medības nepieļauj citi normatīvie akti);
  - 3.4 nepieciešamajiem uzraudzības pasākumiem (ziņošana par nomedītajām zosīm, medību pieteikšana u.c.).
4. Sugu un biotopu aizsardzības likums arī nosaka, ka Pārvalde apkopo informāciju par izņēmuma piemērošanas gadījumiem, kā arī uzrauga nosacījumu ievērošanu katrā izņēmuma gadījumā. Vēršam uzmanību uz to, ka šobrīd izsniegto atļauju nosacījumu ievērošanas kontroli Pārvaldei palīdz veikt Valsts meža dienests, lai būtu iespējams kontrolēt atļaujas izsniegšanas nosacījumu ievērošanu. Izsniedzot atļaujas lielākam skaitam lauksaimnieku, pastāvētu risks, ka nav iespējams nodrošināt nepieciešamos uzraudzības pasākumus.
5. Izsniedzot atļaujas esam konsultējušies ar LU Bioloģijas institūtu, kas savā 03.03.2020. vēstulē Nr. 35–8/16 norādīja, ka maksimālais pieļaujamais iegūstamo zosu skaits ir 1000, norādot arī sugas, kuru ieguve būtu pieļaujama. Papildus LU Bioloģijas institūta Ornitoloģijas laboratorijas pētnieki ir norādījuši, ka, lai noformulētu viedokli, tika ņemti vērā šādi apstākļi:
  - 5.1. pētījumu par zosu migrācijām un zosīm Latvijā pēdējos gados nav;
  - 5.2. tuvākā (un apstākļu ziņā) līdzīgākā valsts, kur veikti pētījumi, valstij reaģējot uz līdzīgu problēmu, ir veikti 2019. gadā Igaunijā, kur atbaidīšanas nolūkos nošauta 101 zoss. Igaunijā pētījumi par zosīm turpinās arī šogad (Pārvalde papildus norāda, ka pēc

Igaunijas iestāžu sniegtās informācijas Igaunijas kompetentā iestāde izsniedza atļauju iegūt 1120 zosis uz 30 laukiem, un no atļautā limita iegūts tika norādītais putnu skaits);

- 5.3. ņemot vērā, ka Putnu direktīva nepieļauj putnu medības to pavasara migrāciju laikā, zosu nogalināšana pavasarī – atgriešanās laikā to ligzdošanās vietās vispār nebūtu pieļaujama, taču ņemot vērā, ka Igaunijā ir veikts pētījums (Remm J. 2019. [Lethal derogation study on geese in spring in comparison with other methods of damage prevention on agriculture in Estonia]. Keskkonnaamet technical report in Estonian with English summary. Tartu: Rewild. p. 81.), kas parādīja letālās aizbaidīšanas lielāku efektivitāti, pirms pētījuma veikšanas Latvijā, LU Bioloģijas institūta Ornitoloģijas laboratorijas speciālisti uzskata, ka nav iemesla neatļaut izmēģināt letālās aizbaidīšanas metodi arī Latvijā, taču ne lielākā apjomā, kā tā veikta Igaunijā 2019. gadā.

Vēstules pielikumā pievienots kartogrāfiskais materiāls par saimniecībām, kas saņēmušas atļaujas zosu limitētai ieguvei, lai ar šaušanas metodi tās atbaidītu. Atbilstoši tam atļaujas ir saņēmušas liels skaits saimniecību Vidzemē.

Pārvalde uzsver, ka šis ir pirmais gads, kad šāda veida atļaujas Latvijā tiek izsniegtas, līdz ar to pateicamies par sniegtajiem priekšlikumiem, lai pilnveidotu lēmumu pieņemšanas procesu. Vienlaikus informējam, ka Latvijas Universitātes Bioloģijas Institūts ir pieteicis pētījumu par migrējošajām zosīm Latvijas Vides aizsardzības fondā. Pārvalde atbalsta šī pētījuma veikšanu, lai būtu valsts līmeņa dati, ko turpmāk izmantot pieņemot lēmumus par migrējošo zosu letālu atbiedēšanu un atļaujas tiktu izsniegtas tām saimniecībām, kam pastāv visaugstākais zaudējumu risks, ko rada pavasarī migrējošās zosis.

Ģenerāldirektors

Andrejs Svilāns

G.Strode, 29455010
gita.strode@daba.gov.lv

Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu